

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Rudolphi Goclenii Exercitationes et disputationes ethicae & politicae

Goclenius, Rudolph

Marpurgi Cattorum, 1601

CV. An L. Junius Brutus iuste egrit & fortiter quod ne suis quidem filiis
proditoribus seu Regum rstitutionem machinantibus pepercerit

[urn:nbn:de:bsz:31-109121](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-109121)

ipsum accusant, quòd patriam gravissimè affli-
ctam & laborantem deseruit. Scelus id quidè
nefarium, si vel animi imbecillitate, vel otii &
voluptatis frivitione ductus, vel cupiditate fe-
cit: sed quotusquisq; ignorat, Ciceronè non
solùm, sed multos alios claros viros à Repub.
exclusos, ut nullius vel consilio vel auctoritati
locus esset.

Conclusio. Quamobrem quis reprehenden-
dum Ciceronem, & nò potius summis laudi-
bus efferendum, ejusq; otium & Scipionis &
quorumvis aliorum negotio præferendū du-
cat? quando illo non solùm Romano nomini
perpetuam laudem, sed universo mortalium
generi majorem, quàm dici possit, utilitatem
attulit.

CV.

*An L. Junius Brutus justè egerit & fortiter (non cru-
deliter) quòd ne suis quidem filiis proditoribus
seu Regum restitutionem machinanti-
bus pepercerit.*

Affirmatur.

Cum amabilis virtutis pulcritudo sit, eiq;
laus debeat (unde philosopho bonū
ἐπαινεῖται dicitur) & cōtrà vitii detestabilis
sit ac vituperio digna deformitas, ut multi ad
illius studium inflammètur, ab hoc verò mon-
stro avocentur, apud studiosos sæpe bonorū
homi-

hominum, impricatisq; antiquorum præclara facta celebranda, cōtra malorum facinora reprehendenda sunt. *Propositio.* Præter cætera igitur, quæ multis ab hinc annis apud veteres Romanos laudabiliter gesta sunt, laudibus efferenda videtur Lucii Junii Bruti Consulis severitas, quam in suis filiis plectendis regum restitutionem molientibus, adhibuit. *Ratio.* Hic enim, si usquã alibi clarissimus justitiæ & fortitudinis splendor, hic quantũ maximum Reipub. studium elucet. *Confirmatio, & primum de Justitiâ.* Isti virtutum reginæ quidnam cognatum, si hoc non est, tam religiosum ministrum legum se præbere, ut non modò non in aliorum sceleribus connivendum putaverit; sed ne in suorum quidem liberorũ, quos ipse & pater, & cōsul, gravissimo, justissimoq; supplicio mactandos pronuntiavit? De æquitate, quod dubitaveras, nihil est. *Primo à minore.* Nam si Tarquinio Collatino, Bruti in expellendis regibus socio, propter solum Tarquinii nomen Imperium legitimè abrogatum est, universo populo Romano, & hoc ipso Bruto iudice: quis iniquum censeat, hosce juvenes, perditis ipsorum machinationibus, manifestè deprehensis, capitis supplicio addictos. *Secundo ab adversis.* Deinde cum gravissimæ fuerint causæ regum exterminandorũ, quæ potuit esse justæ eorum revocandorũ? *Tertio à suis.* Quid deni-

deniq; temerarios adolescentes ad tam nefarios ausus impulit? an commiseratio? an amor Reip. an studium æquitatis, quod iniquum putarent, reges avito exutos regno perpetuo multari exilio. Nihil horum spectatum est, sed ad suam sceleratè vivendi licentiam, qua sub regibus unà cum ipsis regibus usi fuerant, recuperandam tanto studio incubuerunt. Feruntur enim dicitare soliti, aliorum libertatem in suam cessisse servitutem. Equissimo igitur supplicio quis neget affectos, quis morti destinatos iniquum iudicet? *Amplificatio hic fieri potest à collatione nostrorum magistratum, quorum pleriq; non in suis tantum, sed in quibusvis sceleratis aliis puniendis nimis, quàm dissoluti sunt.* 2. *De forritudine.* Cogitemus porro, quanta vis sit paterni amoris, ut mirari possimus divinam in hoc animi magnitudinem, quòd huic tam tristi spectaculo non solum adesse, sed etiam præesse sustinuit, quod vélate in filios sententia, nusquam ab hominum oculis, omnibus præ admiratione in se conjectis, recessit: sed in sella residens consulari filios, & virgis cædi, & securi percuti spectavit, ne colore quidem quod animadverti posset, immutato.

Amplificatio dissimil. nostrorum parentum collatione qui mortis instar putat, si suos delicatos filios virgis vel paululum cæcos audiant. 3. *de Re-publ.*

publ. studio. Ad extremum quid univēſæ Reipub. accidere potuit optatius, hoc ipſo ſupplicio, quod cæteris omnib. teſtimonio eſſet, nec ſeſe laturos impunè, ſi quid contra Rēp. in iſtis peſtibus reſtituendis machinarentur. Hic autem ſi remiſſas & diſſolutus eſſet cōſul in ſuos, an deſuturos putas, qui exemplū imitarentur: Multos quidem ſui nominis infeſtos habebat hoſtes: Sed non pauciores ejuſdem ſtudioſiſſimos, præſertim florētiſſimos quoſque ex nob. litate adoleſcentes, quid autē futurum erat? Nimirū ut iſtis proditoribus, unā cū ipſis intra mœnia dēgentibus, Tyranni, nihil ipſis tale cogitantibus, in urbē reciperent, & liberate, tantis puta difficultatibus erepta, inſinitis partib. graviorem imponerent ſervitutem, quàm qua ante fuiſſent preſſi, ſiquidē ſervire licuiſſet quibus ad unum omnib. præſentiſſimus imminebat interitus, ſed ſeveritas iſta hoc quicquid fuit mali potuit avertere. Hæc igitur, ſi non iniqui iudices eſſe velimus, agnoſcamus oportet.

Reſuſatio. Sed quid audlo? dicat aliquis. Itane juſtitie & fortitudinis laus, I tane Reipublicæ ſal? ſillorū ſanguine patri quaſita eſt? Næ illa juſtitia non eſt: acerbitas & rigor juris eſt. Næ illa fortitudo nō eſt: crudelitas & ſavitia, adeoq; *ἀσπείρα* eſt. Næ Reipublicæ ſalus nō eſt, certiffima potius pernicietas eſt. Mitiganda deni-

denique pœna, si non remittenda, fuit. At in-
 quã ego: severitas hæc Bruti fuit à *σεβαστολογία*
 Ψα aliena, nō se vitia & crudelitas. Crudelitas
 enim, sic dicta à cruore, quo se vi homines in-
 star ferarū deleatūtur, vel à crudis carnib. quib.
 immanes & barbari quãdoq; vescuntur. Cru-
 delitas in quã, est vitiosus affectus vel habitus,
 quo ad aspera, dura & atrocía citra rationera
 inclinamur. Jam verò Brutus nō infixit pœnã
 capitis filiis suis sine causã, nō excessit hic mo-
 dum rectæ rationis, qui ad puniendã justitiã
 pertinet. Bonum publicum spectandum erat
 patri, ut consuli, non privatam. Itaq; non ha-
 buit hic locū istud Miltonis apud Terent. *Non*
neesse habeo omnia pro meo jure agere. Minuen-
 dæ quidem pœnæ à judicib. potius, quàm au-
 gendæ, quæ Jurisconsultorum regula est. Sed
 accipiendã ea est hac cū restrictiõne: Quantū
 delicti natura & cõmoditas Reipubl. patitur.
 Hic autem Reipublicæ necessitas, exquisitam
 pœnam, quæ cõstitutã erat, urgebat. Quod de
 pernicle Reipublice objectū est, concederem
 equidem, si bonæ frugis adolescentes fuissent.
 Tum sanè magnū Reipublica accepisset de-
 trimentū ex illorum supplicio. Sed bonæ spel
 non fuerunt. *Peroratio.* Quæ cū ita sint, uno
 omnibus ore prædicandã censeo admirabilẽ
 Bruti (minimè bruti) justitiã, divinã animi
 magnitudinẽ, mirificẽ in Rempub. propẽsam
 volun-

voluntatem: qui ne suis quidem, execrabilibus ipsorum in partem deprehensa impietate parcendum censuerit, sed ipsemet capitibus ipsos damnaverit, & supplicii spectatore se se præbuerit, omnibus ad stuporem usque tantam severitatem & fortitudinem admirantibus. Eant nunc qui dicunt, injustitiam in Bruto habuisse quidem speciem justitiæ, veritatem, & violentiam fortitudinis, sed neutrum hoc ipsum fuisse, cujus falsa se se specie venditarit.

CVI.

An hosti adversus hostem uti liceat dolo malo?

Affirmatur cum distinctione.

Exord. à sentent. generali.

Propos.

Quicquid usquam rerum arduarum in hoc mundo rectè geritur, id sapientiæ & fortitudine cum animi tum corporis administratur. Et quidem fundamentum negotii est sapientia. Deinde accedat fortitudo necesse est. Priusquam incipias consulito, ubi verò consulueris, maturè factò opus est, ait Historicus. Frustra sunt arma foris, nisi sit consiliū domi, ait Cicero. Et in strenuo exercitò duce requiritur ut sit egregiè oculatò (id est, sapiens & prudens) animo strenuus & manu promptus. Quæritur igitur nõ immeritò de verisutis Imperatoris (Græcis sunt *στρατηγῶν*) & dolo malo, an